

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVII.

V Celovcu, 10. decembra 1898.

Štev. 34.

Vabilo na naročbo!

Zopet se približuje leto svojemu koncu, časniki vabijo na naročbo. Tudi „Mir“ stopa znova pred svoje naročnike in bralce s pozivom: Ostanite mu zvesti tudi v novem letu! Ne le, da mu ostanejo zvesti vsi dosedanji naročniki, pridruži naj se jim tudi več novih. Zakaj bolj se bode „Mir“ naročeval in bral, v večjem številu bode zahajal med naše ljudstvo, tem večji vpliv, tem večjo moč bode imel.

Sedemnajst let že roma „Mir“ med Slovence. Mnogo težav je preстал v tem času, mnogo se bojeval, vedno zvesto branil pravice milega naroda. Zastave, pod katero ga je postavil nepozabni naš monsignor Andrej Einspieler, držal se je zvesto ves čas. Da je pot, po kateri je hodil, prava, kaže najbolj strastno in hudo nasprotovanje od liberalno-nacionalne nemške strani. A ne zmenječ se za to, hoče mirno nadaljevati svojo pot in kakor je klical že v 1. številki I. letnika dné 10. januarja 1882. l., tako kliče še danes:

„Poudarjal bode »Mir« in klical: Dajte vsakemu svoje; dajte Slovencem po slovenskih pokrajinah, kar imajo Nemci po nemških; dajte Slovencem slovenske šole in uradnije, kakor imajo Nemci nemške; dajte Slovencem vsaj toliko, kar jim pri dobri volji dati zamorete in ste jim po postavah tudi dati dolžni; ne postavljajte Slovencev v nemške šole in uradnije, Nemcev pa, ki niso našega jezika zmožni, ne vsiljujte nam Slovencem; pomagajte kmetom in rokodelcem, kolikor je mogoče, nemškim in slovenskim; polajšujte jim butaro davkov in plačil, katera jih tlačijo; podpirajte vero v šoli in življenju, katera je podlaga in zastava vse sreče in vsega blagostanja v državi in deželi, v soseski in družini, po mestih in na kmetih: Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega... To bode »Mir« povdarjal, klical in branil.“

To torej je naše geslo! Da ga moremo prav izvrševati, zato rodoljubi oklenite se vsi „Mir“-a, podpirajte ga z naročevanjem in dopisi!

Naročnina stane na leto **2 gld.** (4 krone) ter naj se prej ko mogoče pošlje upravništvu, da v dostavljanju lista ne bode zadržkov. Vsakdo naj tudi dostavi, ali je star ali nov naročnik!

Uredništvo in upravništvo.

Cesarjeva petdesetletnica.

Velika družina avstrijskih narodov je vredno in lepo proslavila častni dan svojega vladarja, petdesetletnico cesarja Franca Jožefa. Pokazalo se je zopet, da narodi, drugače razdvojeni, so jedini v ljubezni do svojega cesarja in dné 2. decembra tekmovali so vsi, da pokažejo to ljubezen, to spoštovanje svojemu vladarju.

Grozni čin laškega morilca, ki je oropal cesarja ljubljene soproge, je storil, da se slavnostni dan ni obhajal s sijajnimi in hrupnimi veseljami, a narodi so na drug način pokazali cesarju svojo udanost in ljubezen. Po želji cesarjevi obhajal se je dan 2. decembra zlasti z dobrodelnimi napravami. Po vsej Avstriji napravilo se je za nad 30 milijonov goldinarjev dobrodelnih ustanov.

Slovesno zvonjenje je oznanjalo v četrtek dné 1. decembra zvečer veseli praznik. Na večer napravili so po večjih krajih in mestih razsvetljave. Celovec je bil jako lepo razsvetljen, ni bilo hiše brez lučic. Vojaška godba je svirala po ulicah, na katerih se je trlo vse polno ljudstva, ki si je ogledovalo razsvetljavo. Drugi dan so se vršile po

cerkvah slovesne službe božje za razne zavode, šole itd. Slovesne službe božje v stolnici so se udeležili uradniki itd. Mesto je bilo vse v zastavah. Tudi v drugih krajih se je slavnostni dan obhajal z božjo službo, pri kateri je verno ljudstvo molilo za časni in večni blagor svojega cesarja. Obhajal se je ta dan kot praznik, na mnogih krajih je počivalo delo.

Slično se je obhajal cesarjev dan po vsej Avstriji. Posebno lepo razsvetljavo so imeli v Ljubljani, kjer so napravili delavci še posebno spominsko slavnost.

Razna društva, zavodi itd. so sporočili cesarju svojo udanost in čestitke po gosp. deželnem predsedniku, katerega so deputacije naprosile, naj sporoči udanostna čutila in čestitke na najvišje mesto. Tako so cesarju čestitali tudi: odbor družbe sv. Mohorja, odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, odbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico (tudi za druge koroške podružnice), odbor slovenske posojilnice v Celovcu (tudi za druge slovenske posojilnice koroške).

Cesar sam je obhajal slavnostni dan čisto na tihem s svojima hčerama v gradu Wallsee na Niževavstrijskem. Tam je bila za cesarsko družino sv. maša, pri kateri je cesar z drugimi sprejel sv. obhajilo.

Na slavnostni dan je podelil cesar premnogim osebam razna odlikovanja. Vkup je bilo z raznimi redovi itd. odlikovanih 4404 oseb. Med drugimi so dobili na Koroškem:

Red železne krone III. razreda: Lovro Serajnik, inf. prošt itd. v Tinjah; J. Plešučnik, prošt in mestni župnik v Beljaku. — Viteški križec Franc-Jožefovega reda: Fr. Francisci, dekan v Grafendorfu; dr. Jurij Kulterer, odvetnik v Velikovecu; dr. Jožef Luggin, odvetnik v Celovcu; Jan. Schuster, c. kr. okr. glavar v Beljaku; Mat. Grösser, dekan v Kotarčah. — Naslov cesarskega svetnika: Celovski župan Jul. Neuner. — Zlati zaslužni križec s krono: Jos. Dreihorst, župan v Trbižu; Jos. Hey, oskrbnik v Soneku; K. Kalt, župnik v Višpriyah; Mat. Oraš, župan v Dulah; E. Zeeman, župan v Železni Kapli. — Zlati zaslužni križec: Avg. Klima, okr. tajnik v Celovcu; Jan. Oremus, župan v Žrelcu; Janez Černic, poštar v Pliberku. — Srebrni zaslužni križec: Miha Ladinik, župan na Djekšah, Jan. Zankl, obč. tajnik v Dobrlivasi. — Knez Henrik Rosenberg v Št. Petru ob Celovcu je postal tajni svetovalec Nj. Veličanstva.

Uradniki in vojaki, tisti, ki služijo, kakor tudi oni, ki so že doslužili, so dobili posebne službene svinjce.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

(Dalje.)

Zatožbo sta še zagovarjala dr. Funke kot glavni govornik v imenu nemško napredne stranke in zopet Schönenerer kot predlagatelj. Predno je prišlo do glasovanja, navstal je v zbornici

grozen vihar in nemir.

Posl. Wolf je pritekel svojemu generalu Schönenererju na pomoč, ter je v tako imenovanem „stvarnem popravku“ strastno in surovo napadel viteza Javorski-ta. S skrajno žaljivimi besedami je psoval Poljake in poljski narod imenoval „Schmarotzervolk“ t. j. „narod beračev“! V tem trenutku nastane nepopisna razburjenost med vsemi slovenskimi poslanci. Od vseh strani so skočili proti Wolfu, poljska poslanca Szayer in Daszynski sta vihtela pesti nad Wolfom; vseoprek je kričalo: „Ven ž njim, s tem pruskim ovaduhom, v Berolin naj gre izdajalec!“ Wolf ni mogel več besede pregovoriti in sedel je bled in obupan na svoj

sedež sredi strašansko razburjene množice. Rašil ga je še ob pravem trenutku predsednik dr. Pichler s tem, da mu je odvzel besedo in tako ustavil naraščanje siloviti razburjenosti. Takoj se oglasi socialni demokrat Daszynski, in zavrne Wolfovo obrekovanje, da so Poljaki narod beračev. Po vsem svetu, pravi govornik, so Poljaki znani kot pridni delavci, katerim se ne sme očitati, da živijo od tujih žuljev. Resnica pa je, da ravno obrekovalec Wolf sprejema od nemških fužinarjev milodare, on je tedaj politični berač in plačana oseba, ki za naberačeni denar hujska proti Avstriji. Govornik mu izreče v imenu poljskega naroda popolno zaničevanje. — Še ostreje je zavrnil Wolfa v imenu poljskega kluba posl. vitez Gniewosz, rekoč: „Jaz se z Wolfom ne bom prepiral, tak ‚Gassenbub‘ (potep) ne more žaliti poljskega naroda.“ S to izjavo je bila ostudna zadeva v zbornici končana in Wolf je prejel zasluženo klofuto.

Predlog o zatožbi Thunovega ministerstva je zbornica potem s 187 glasovi desnice proti 114 levicarjev odklonila.

Ljutemu besednemu boju v zbornici je sledil drugi dan dvoboj s sabljami med posl. Wolfom in Gniewosom. Odlični katoliški poslanci so se prizadevali, ba bi zadevo z lepa poravnali, češ, da Wolf ni vreden da bi se kedo ž njim dvobojeval. Žalibog je bil trud zastoj. V dvoboju je Wolf premagal Gniewosza, ki je bil na čelu in na roci precej hudo ranjen. Ker človek v takem boju premišljeno izpostavlja svoje življenje smrtni nevarnosti, prepovedala je katoliška cerkev že od nekdaj vsak dvoboj in zagrozila hude kazni tistim, ki se dvobojujejo, pa tudi vsem, ki dvoboju kot priče prisostvujejo. Gniewosz se je s cerkvijo že spravil, — a Wolf in njegova priča poslanec dr. A. Lemisch, kaj se brigata za to, da sta zapadla cerkveni kazni? Prvi se je še nedavno javno v zbornici iz tega norčeval. Naj bi ne zabil, kar pravi naša prislovica: Božji mlini meljejo počasi, a resno in gotovo.

Druga obtožba grofa Badenija.

„Mirovim“ bralcem je gotovo še v živem spominu, kakšne nerodnosti so uganjali sedaj leta v zbornici socialni demokratje in poslanci nemško-liberalne in narodne stranke. Na predlog grofa Falkenhayna je takratni ministerski predsednik grof Badeni dovolil, da so prišli oboroženi redarji v zbornico in so odvedli najhujše neporedneže na ulico. Ko je grof Thun letošnjo spomlad sklical državni zbor k XIV. zasedanju, bila je prva skrb prizadetih levicarskih strank, da so predlagali njih voditelji obtožbo proti bivšemu ministerskemu predsedniku grofu Badeniju, češ, da je zlorabil svojo oblast, ker je povabil policijo v zbornico. Vsled malomarnosti nekaterih naših poslancev in vsled tega, da se je nemška katoliška stranka zdržala glasovanju, je takrat sklenil državni zbor, izvoliti poseben odsek 36 udov, ki ima preiskati omenjeno postopanje grofa Badenija. Ker pa je grof Thun meseca julija t. l. 14. zasedanje zaključil, prišel je oni sklep državnega zbora ob svojo veljavo. Zaradi tega so omenjene stranke sedaj zopet ponovile staro obtožbo proti bivšemu ministru grofu Badeniju, ki pa ni drugega storil, kakor da izvrši, kar je bil državni zbor sklenil. Razprava o tej tožbi se je pričela v 18. seji dné 10. novembra in je bila končana v 20. seji dné 17. t. m.

Tožitelji Kaiser, dr. Pergelt, Türk, Bendel, Berner, Zeller, dr. Menger, Heeger in dr. Prade so premlevali stare čenče in govorili praznim klopem. Še njih pristaši niso dosti marali poslušati tolikrat pogrete pritožbe, kako „slabo“ se godi od časa Badenijeve vlade Nemcem v Avstriji, ker v zbornici nimajo večine in odkar ne morejo Slovanov na steno pritiskati. V imenu večine je Mladoček dr. Pacak jako srečno in odločno zagovarjal grofa Badenija in njegovo postopanje, razgrajalcem pa je povedal v obraz, da je obnovljena obtožba grofa Badenija gola komedija, katere bi se morali sramovati zastopniki „omikanega“ nemškega naroda. Klical je nemškim strankam v spomin, kako pre-

Slovenci! Vpišite se v Mohorjevo družbo!

mišljeno in kako silovito je razgrajala levičarska obstrukcija sedaj leta v zbornici, da je bil torej predlog grofa Falkenhayna neizogibljiv. Socijalni demokratje združeni z drugimi levičarji so namenoma silovito naskočili predsedništvu; v nevarnosti je bila telesna varnost in tudi življenje poslancev. Zaradi tega je morala nastopiti policija, katere ni Badeni poklical v zbornico, marveč le silovitost in razdivjanost levičarjev. Vsa krivda zadene tedaj levico, ne pa Badenija. Pri sedanjih zatožbi ne gre za grofa Badenija, ampak edino le za novo demonstracijo proti večini. Res, policija v zbornici je bila sramota za parlament, a to sramota so namenoma hoteli in izzivali levičarji, da so se v svojih krogih mogli proslavljati kot „mučenike“ političnega prepričanja in takozvanega národnega zatiranja. Sedaj jih je nekoliko sram svojih lanskih izgredov, po ponovljeni zatožbi bi se pred svetom radi oprali svojih madežev in bi najraje vso krivdo valili na sedanjo vlado in večino kot trinoga, ki sta nedolžna jagnjeta davila in jim kratila prsto misel in besedo. A ta nakana in komedija jim je spodletela. Predlog levičarjev, da se obtoži grof Badeni, je večina s 193 glasov proti 174 odklonila. S tem je končana stara pravda, ki je stala davkoplačevalce zopet na tisoče goldinarjev!

(Dalje sledi.)

Dopisi prijateljev.

Iz Celovca. (Slovenščina pri južni železnici.) Dne 15. nov. t. l. sem se peljal iz Celovca proti Mariboru. Z istim vlakom se je vozil tudi neki kmet domov v Črno. Vozni list je imel do Pliberka. Med vožnjo se je pa spomnil, da ima na Prevaljah nekaj nujnega opraviti. Zato je prosil sprevodnika, da mu prinese vozni list do Prevalj. Ker ni znal nemški, je to storil slovenski, a sprevodnik se mu je zaničljivo nasmejal rekoč: „Mein Herr, lateinisch verstehe ich nicht“ (slovensko: gospod, latinsko ne zastopim) ter je šel dalje, ne da bi se bil brigal za opravičeno željo kmeta. Še le, ko se mu je povedalo nemško, da mora prnesti vozni list, je izpolnil svojo dolžnost. Ta dogodba nas uči, da se pri južni železnici prav nič ne ozirajo na slovenske potrebe. Že železniški sprevodniki zasmehujejo slovensko govoreče potovalce, in to delajo na domači zemlji. Od Beljaka do Maribora vozi vlak popolnoma po slovenski zemlji. Na slovenskih tleh bi tedaj Slovenec domačin ne izhajal z maternim jezikom, na domačih tleh naj tedaj domačin ne vživa onih ugodnostij, kakor vsak potujoči tuji Nemeč! Po železnici, ktera vozi po Slovenskem, potuje gotovo mnogo Slovencev in njih željam se ne vstreže edino zato ne, ker ti svoje želje izražajo v domačem slovenskem jeziku. Takšno ravnanje je krivično, čas je, da se ta krivica odpravi, čas je, da na slovensko vprašanje dobimo ravno tako odgovor, kakor na nemško. Da se to do sedaj ni zgodilo, smo dosti zakrivali sami. Slovenec, kateri zna le nekoliko nemških besedij, misli, da mora v občevanju s sprevodnikom, z uradniki rabiti nemški jezik. Ta nenaravna lastnost „diči“ edino le Slovence; drugi národi, Lahji, Francozi, Nemci se poslužujejo, kjer je le mogoče, svojega maternega jezika, le Slovenec se ga sramuje. Zato se pa tudi ne ozirajo na naše potrebe, ker jih sami s svojim ravnanjem ne priznavamo. Rabimo tedaj v občevanju s sprevodniki, uradniki na domačih tleh le slovenski jezik, govorimo po vzgledu velikih národov, kjer je le mogoče, svoj materni jezik, če tudi znamo nemški, in kmalu se bodo te krivične razmere pri železnici zboljšale. Dolžni smo to svojim rojakom, kateri niso zmožni nemščine ter zaradi našega nespametnega ravnanja trpijo razne neugodnosti. Predstojništvo južne železnice pa opozarjamo na to poučno dogodbo ter zahtevamo, da se pri nastavljanju slug in uradnikov ozira na to, da bodo zmožni občevati z onim ljudstvom, za katero so nastavljeni.

Iz Št. Tomaža pri Čilbregu. (Tomanovo posestvo.) V začetku avgusta t. l. bilo je veliko Tomanovo posestvo brez inventara prodano za 42 tisoč goldinarjev in sicer tvrdki Ganz in Comp. Zdaj pa, dne 18., 19., 21., 22. in 23. novembra, je bil v prostovoljni dražbi prodan tudi ves inventar, t. j. obilna lepa živina, seno, žito, vsa oprava pri hiši itd. K dražbi je prišlo iz vseh okrajev dosti ljudij. Razun živine je bilo vse drugo dober kup. Zdaj pa je pri Tomanu vse prazno. Kaj bo društvo Ganz in Comp. s posestvom začelo, se še ne vé. Gospa Terezija Fuchs, prejšnja posestnica, katera je dosedaj pri hiši bila, bo se kmalu v Celovec preselila, in tam stanovala. Bila je velika dobrotnica, kar samo Bog vé in reveži. Dolgo ostane vsem v dobrem spominu in gotovo se bo marsikateri solza vtrnila iz očij posebno revnih ljudij, ki so njeno dobroto vživali in jo imenovali „svojo mater“. Bog jej daj v njenem novem stanovanju zdravje in zadovoljnost, da naj si odpočije od vseh dosedanjih gospodarskih skrbi še mnoga in mnoga leta.

Iz Št. Ruperta pri Velikovcu. (Popravljanje pri cerkvi.) Že sem v „Mir“-u poročal, kako je zdaj naša farna cerkev znotraj oplešana po krasnih novih cerkvenih klopih in novi obhajilni mizi. Razun tega imenitnega dela smo dovršili letos še drugo važno delo; popravili smo tudi slabi del ograje okrog farnega pokopališča. Severni del ograje tukajšnjega mirodvora je gotovo najstarejši del cele ograje. Napravljen je pa ovi zid deloma iz okroglih kamnov, ki nobene zveze ne napravijo, poleg tega se je tudi isti del obzidja, okrog katerega pelje Trušenska cesta, proti cesti nagnil, tako, da je deželni odbor že pred nekaterimi leti zahteval od cerkvenega predstojništva, da se mora isti zid popraviti. Ker je pa v letošnji spomladi začel se dotični zid tudi rušiti, smo morali dela lotiti se. Na daljavo 16 metrov smo morali dotični visoki zid podreti in na novo sezidati, dalje smo tudi, ker so bile pokrivalne plošče na obzidju že vse razrušene, na 50 metrov daljave mirodvorni zid z močnimi kamnenimi ploščami, ki smo jih deloma iz mestnega kamnoloma pod Ricinjem, deloma iz vovberskih gor dobili, pokrili. Močni nepotrebni zidani obok, ki je bil nad vhodnimi vratmi na severni strani mirodvora, skoz katerega smo ob procesiji z nebesom tako težko skoz prišli, smo podrli in napravili mesto njega dva lična stebra. Majhno zidano kapelico ob zapadni strani mirodvorne ograje, v kateri je veliki mirodvorni križ, smo, ker se je močno nagnila na mirodvorno stran, z lesenimi šravbi zopet navpično postavili in z železnimi klini zabranili, da ne more več proti mirodvoru se nagniti. Vsi stroški tega popravljanja iznašajo 379 gld. 75 kr., in so se pokrili iz cerkvene blagajne. Ovo kapelico smo morali, ker so bile prejšnje slikarije že vse porušene, dati tudi na novo slikati. Slikarije je napravil v našo popolno zadovoljnost slikar Medard Skuk iz Mokrij v Št. Vidski fari. Posebno mesto Jeruzalem v podnožju križa je lepo naslikano. Skuk je letos tudi na južni steni tukajšnje podružne cerkve sv. Neže 4 metre visoko podobo sv. Krištofa, in sicer na svežo ometo (fresko), zelo lepo napravil. Mi moremo tedaj Medarda Skuka, ki je samouk in tako lepo in vendar zelo po ceni slika, vsem podjanskim Slovincem najtopleje priporočiti. V cerkvi sv. Neže smo tudi odstranili stare, zelo pohabljenе klopi in mesto njih sestavili deloma iz še rabljivih delov starih klopij od tukajšnje farne cerkve in deloma iz novih desk zelo dobre klopi, katere smo dali tudi pleskati, tako da je sedaj daleč okrog znana romarska cerkev zunaj in znotraj prav lepo popravljena. H koncu naj še omenim, da smo tudi na staro, na mirodvoru pri sv. Neži stoječo cerkvico, ki se zdaj za spovedovanje in za obednico za duhovne rabi, dali napraviti nov strešni stolp. Ko so tesarji stari, večinoma že trohneli strešni stol podirali, našli so na nekemu tramu latinski napis: „Leonardo Potlich vicario 1706“, to je, ko je Lenart Potlih, bil leta 1706. župnik pri sv. Neži, se je ovi strešni stol na novo napravil, tedaj je trpel skoraj dve stolet. Cerkev sv. Neže je bila do l. 1794. farna cerkev za Št. Petersko faro; od tistega leta semkaj je pa Št. Rupertska podružnica. Zgoraj imenovani župnik Lenart Potlih je pri sv. Neži napravil tudi ustanovo za eno sv. mašo za sebe in 50 gld. podaril v ta namen, da se od glavnice obrestí vsako leto med uboge razdelijo.

Iz Grebinja. (Neznosne šolske razmere.) Mi imamo tukaj štirirazredno šolo z nad 300 otroci, v katero je poleg naše grebinjske fare vsolana tudi sosedna klosterska fara, izvzemši vas Kleče, ki je v Vovbre vsolana. Še pred petimi leti je bila naša šola, v kateri imajo slovenski otroci ogromno večino, zakaj njih število iznaša 80 odstotkov vseh otrok, dvojezična. Do tod se je rabil vsaj v prvem razredu slovensko-nemški „Abecednik“, tako, da so se otroci vsaj nekoliko brati naučili. Takratna bauernbundarska večina našega občinskega sveta je pa vložila prošnjo dodeželnega šolskega zastopa, naj se naša dvojezična šola spremeni v celo nemško šolo, kar se je tudi potem zgodilo. To je pa silna krivica, zakaj v obeh naših farnih cerkvah, ker ste obe fari skoraj izključljivo slovenske, razun peščice Posilincev v našem trgu, se božja služba le slovensko opravlja, šola je pa v kljub temu čisto nemška. Otroci zdaj ne znajo več slovensko brati, tako da sta naša gg. župnika prisiljena, sama otroke v slovenskem branju poučevati, ako hočeta sploh še kakega vspeha doseči. Koliko se pa s tem časa potratí na stroške krščanskega nauka! S tem svojim postopanjem so pač naši bauernbundarji pokazali se v pravi svoji luči, pokazali so, da za slovenske otroke nimajo srca. Ponemčevanje, to jim je glavni namen; prava omika ljudstva jim je pa deveta briga. Na svojih shodih se pa vendar še drznejo trditi, da niso nasprotniki Slovincem! Da bi se te neznosne šolske razmere odpravile, stavljam naš občespoštovani g. župnik Petek v občinski seji dne 21. kimovca t. l. predlog, naj vloží občinski odbor prošnjo do deželnega šolskega sveta, da

postane naša šola zopet dvojezična, kakoršna je bila pred petimi leti. Ali žalibože pri glasovanju je glasovalo le šest odbornikov za predlog g. župnika, trije so se pa skazali kot figamožje in tako je bil predlog odklonjen. Naši nasprotniki pa še zdaj ne mirujejo, ampak, kakor se čuje, storili so še korak naprej. Naš dosedanji gosp. nadučitelj Janež, ki je Slovenec, stopi zdaj v stalni pokoj, in nadučiteljevo mesto je bilo s pristavkom razpisano, da mora biti prosilec slovensčine zmožen. Pa pristavek je bil nekaterim odveč, in ti so vložili prošnjo, naj se ta dostavek črta. Za božjo voljo, kaj bo pa slovensčine nezmožen nadučitelj v prvem razredu pri takem ogromnem številu slovenskih otrok mogel opraviti! V kratkem bomo izvedeli, ali je deželni šolski svet tem prenapetemu ugodil, in ali res dobimo nemškega nadučitelja na našo šolo. Tako pri nas ponemčevanje napreduje in velika je tedaj nevarnost, ker smo tik nemške meje, da bo naš lepi kraj čedalje bolj ponemčen. Zelo hvaležno polje bi bilo tukaj za delovanje prekoristne naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Pač vemo, da marljivi družbeni odbor tare skrb radi velikih stroškov, ki mu jih nakladajo družbini šolski zavodi seosebno v Trstu in Velikovcu. Ali vendar le oklenimo se zaupljivo dične naše šolske družbe in podpirajmo jo z vsemi močmi. Saj krasna velikovška „Národna šola“ tudi ni nakrat nastala. Upajmo, da se družbine razmere sčasoma zboljšajo, morebiti obudi jej Bog kakega velikega dobrotnika, ki jej omogoči tudi nam postaviti slovensko šolo. Umestno bi bilo misliti, da, ako enkrat do tega pride, bi se slovenska šola napravila v Grebinjskem Kloštru, kjer nobene šole nimajo in morajo klosterski otroci tukajšnje šole obiskavati. Ali vendar z ozirom na to, ker bi naš trg in njena okolica od nove slovenske šole ne imel koristi, ako bi se v Kloštru napravila in ker klosterski otroci že zdaj semkaj v šolo zahajajo, bi bilo dobro, da bi se slovenska šola napravila tukaj v našem trgu, ki je središče obširne okolice. Dal Bog, da se naša iskrena želja v nedavnem času izpolni, zakaj posebno o nas grebinjskih Slovincih velja izrek: „Umirajoči Vas pozdravljajo!“

Iz Gorenč. (Č. g. Franc Lenc †.) Kakor blisek raznesla se je v četrtek dne 1. t. m. po tukajšnji okolici nepričakovana in za to tem bolj žalostna novica, da je v sredo zvečer nanagloma umrl naš č. g. provizor Franc Lenc. Pokojnik je imel imenovani dan tukaj otroško spoved, potem pa je obhajal nekega bolnika v gorah. Ko se povrne domu, prihaja mu na enkrat slabo in kmalu izdihne svojo dušo. Zadel ga je — v najlepših letih — srčna kap. Kako priljubljen je bil pokojni gospod, pokazal je pogreb v soboto dne 3. decembra. Udeležili so se ga farani v lepem številu in prišlo je 14 duhovnikov, na čelu jim preč. g. dekan velikovski Janez Wieser, ki je vodil mrtvaško opravilo in spregovoril rajnemu provizorju lep in ganljiv nagrobni govor. Farani mu ohranijo časten spomin! Pokojnik, rodom Čeh, porodil se je dne 27. avg. 1864., v mašnika je bil posvečen dne 18. jul. 1888. Služboval je v Tinjah, Skočidolu, Spod. Dravbergu, Štebnu pod Juno, Žel. Kapli in Gorenčah. Mnogo se je trudil tudi za národno stvar, posebno spreten je bil v posojilničnih zadevah. Časten mu spomin in večer pokoj njegovi duši!

Iz Št. Vida v podjanski dolini. (Novi oltarji.) Pretečeno zadujo nedeljo po Binkoštih imeli smo lepo cerkveno slovesnost v Mokrijah. Mokerska cerkev je lepa in prostorna podružnica Št. Vidske fare, ki leži poldrugo uro hoda proti Doberlivasi, stoji na ravnem pod prijazno vasjo Mokrije, kjer pa vendar ni tako „mokra“, kakor včasí po Št. Vidskih potih. Znamenita je cerkev zavoljo svojih simboličnih podob na stropu, in že marsikateri veččak v cerkvenih rečeh je prišel si ogledovat nenavadne podobe. Mokrijanci pa tudi skrbijo za svojo, sv. Martinu posvečeno cerkev. Trije oltarji so bili že popravljena potrebni in tako so si napravili dva nova stranska oltarja, velikega pa so dali prenoviti. Delo je prevzel podobar in zlatar g. Ignac Oblak iz Celja, ter je je na vse strani jako lepo izvršil. V glavnem oltarju imamo za priprošnjika sv. škofa Martina, v stranskih oltarjih sv. Ignacija in sv. Katarino, katere podobe je gosp. slikar Oblak prav dobro napravil. Dne 20. novembra prišli so mil. gosp. prošt in dekan Luka Vavtižar iz Doberlevasi, da bi nove oltarje cerkveno blagoslovili. Po prvi sv. maši so razložili domači župnik v pridigi „Kaj nas oltarji učijo“, in potem so peli gosp. prošt z milim in krepkim glasom veliko peto mašo. Da imamo sedaj tako lepo cerkev, za to sta se veliko prizadevala cerkvena ključarja, posebno g. Šimen Prunč. Mokrijanci morejo sedaj biti ponosni na svojo podružno cerkev. Hvala vsem, ki so radi in prostovoljno cerkvi darovali. Bog blagoslovi njihov trud in njihove darove!

Od blaškega jezera. (Sijajen shod.) Shodi ali „tabori“, kakor národ pravi, katere prireja „ka-

toliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem, in pri katerih nastopajo dobri govorniki, so res zelo koristni. Taki shodi poučijo ljudstvo o splošnih zadevah in potrebah, o javnih napravah in o političnih vprašanjih. Oni so tako rekoč politični misijoni, ki zavedne razveseljujejo ter jih k nadaljnemu delovanju spodbujajo, nevedne poučujejo, zaspane vzdrmljajo in mrzle vneajo. Živa beseda namreč bolj v srce seže, kakor pisana. Zatorej imajo naši shodi ali „tabori“ velik vpliv. Takošen „tabor“ ali shod smo imeli dné 20. novembra t. l. tukaj v Blačah, kjer imamo že precej zavednih bojovnikov za našo sveto stvar, pa tudi še precej mladih ali premalo zavednih Slovencev. Shod naš vršil se je v lepem redu v lepih prostorih gostilničarja pri Cvancigarju. Vkljub temu, da je bila v bližnjih Ločah veselica z godbo in so bile v sosednih župnijah svatbe, zbralo se je imenitno število Slovencev in Slovenk od blizu in daleč; celo iz daljnih narodnih Gozdanj in iz zavedne Logevasi so prispeli rodoljubni-seljaki. Zborovanje vodil je g. župnik Gabron. — Prvi govornik g. Hribar iz Celja je govoril čez poldruho uro in v svojem krasnem govoru navduševal zbrani narod, ki je štel gotovo nad 200 glav, k ljubezni do maternega jezika, k slovenski vzajemnosti in k vstrajnemu delu za narodni obstanek njegov. Poudarjal je, kako potrebne so slovenskemu kmetu gospodarske zadruge in kako naj Slovenec, zlasti koroški Slovenec, izkoristi svojo zakladov bogato zemljo sam in ne — tujec. Burna pohvala in veselo ploskanje sledilo je temu izbornemu govoru. — Drugi govornik g. Grafenauer je nam v svojem prezanimivem govoru povedal, kaj je in kaj dela državni zbor in kaj deželni zbor. Ko je posebno o slednjega delovanju in gospodarstvu razpravljal, so naši kmetje kar strmeli, je li mogoče to in ono. Povedal nam je odkritosrčno, kako liberalni ali nemško-nacijonalni poslanci na svojih shodih govoré, v deželnem in državnem zboru pa nasprotno delajo. Govoril je g. Grafenauer blizu dve uri, in vsakdo bi ga bil še nadalje rad poslušal. Nekdo je rekel pri zboru, da je slišal Grafenauerja že večkrat govoriti, ali tako izvrstno, kakor ravno tu v Blačah, še ne. Oba govora naredila sta na naše ljudstvo velik in izvrsten utis, posebno na one, ki še na nobenem shodu niso bili. Med govori so peli naši slavčeki, kakor na drugih političnih shodih, res izvrstno, in menimo, da, ko bi oni hoteli nastopiti v beli Ljubljani, bi tudi tu največjo pohvalo želi. Po tri in pol ure trajajočem narodnem delu zaključil se zborovanje z navdušenimi živoklici presvitlemu cesarju, na kar so peveci in ves zbrani narod zapeli stojé in razkritimi glavami navdušeno cesarsko pesem. Tako je bil naš shod, lep, sijajen in dostojen. Ni bilo torej beljaških rudečkarjev in nemško-nacijonalcev, dasiravno so nekatere barabe iz naše okolice si precej prizadevale jih pridobiti. Ker so Beljačani lani na Zili pogoreli in šli z dolgimi nosovi domu, se letos, mislimo, niso upali v Blače. Dobro je tako! Mi Slovenci jim pustimo njih shode pri miru, tudi oni naj nas pusté. Nekaj poloma in zgage je vendar bilo. Nek učitelj iz okolice imel je par fantalinov pod svojo komando ter bržkone hotel nam malo nemira ali sitnosti delati. Ali naš slovenski steber in starosta g. gostilničar znal je te „gospode“ v spodnjih sobah vzdržati ter jih krotiti. Ko je naš sosed g. Stisen p. d. Kovač, ki je načelnik našemu šolskemu svetu in kateremu se je počenjanje učiteljevo in drugih vendar že preveč zdelo, prav pošteno slednje zavrnil, je pobral učitelj svoja nemška kopita s svojimi tovariši. Zató hvala in slava g. gostilničarju Cvancigarju in g. Stisnu. Hvalo izrekamo tudi gospodom pevcem. Slava gg. govornikom. Ostalim zborovalcem pa kličemo: „Ne vdajmo se!“

Od Zilje. (Prav čudne poštné razmere) se nahajajo v Ziljski dolini. Tako n. pr. bila je 21. novembra t. l. na pošti v Goričah ob Zilji odana dopisnica na č. kn. šk. farni urad v Št. Štefanu ob Zilji. Bilo je to 21. novembra popoldne, predno odhaja popoldanska vožna pošta iz Gorič v Št. Štefan. Imela bi tedaj ta dopisnica še isto popoldne priti na farni urad št.-š Stefanski, dospela pa je tja še le 23. novembra popoldne, tedaj cela dva dneva pozneje. Kako je to bilo mogoče? Vzrok temu nam pojasnijo od št.-š Stefanske poštné odpraviteljice na dopisnico napisane besede: „retour zur Angabe einer deutschen Adresse“ s sledečim njenim podpisom. Tako je tedaj morala romati dopisnica po posebni „naklonjenosti“ št.-š Stefanske poštarice zopet v Goriče nazaj, da je tamošnji poštar prestavil v nemščino besede „farni urad“ in „Št. Štefan ob Zilji“; zdaj je še le našla dopisnica v poštarčinah očeh milost ter bila poslana na omenjeni urad. Vkljub temu dvojnemu potu pa dopisnica za celi dan predolgo ni prišla na določen kraj; kajti pri tukajšnji dvakratni vožnji s pošto bi imela ona v samo le dobre pol ure oddaljeni Št. Štefan zopet dospeti dné 22. novembra, prišla je pa še le 23. novembra popoldne. — Kakor je pa ta pošta-

rica samovoljno ravnala pri tej dopisnici, ravno tako samovoljno in oblastno ravna pa tudi z ljudmi. Ni še dolgo sicer tukaj, ali že prve dni njenega tukajšnjega bivanja je bilo slišati, kako se jezi s tistimi ljudmi, kateri jo slovenski nagovorijo in kako kriči, da nič ne zna „windisch“. In vse to se je zgodilo v Št. Štefanu, kjer je pri volitvah zmagala slovenska stranka, kjer se nahaja slovenska posojilnica in slovensko konsumno društvo. — Na bolje se je pa v tem oziru obrnilo pri železnici, kjer so ravno pred nekaterimi dnevi napravili na kolodvorih tudi slovenske napise in izdali dvojezičen vozni red. Ta je napravljen sicer v lepi slovenščini, samo nekatera imena se bodejo morala polagoma popraviti. Tako n. pr. stoji v voznom redu: Čejna, Sv. Šteben-Blače, Goriče-Borlje, Sv. Mihoritd. Ljudstvo vendar govori: Čajna, Št. Štefan-Blače, Borle, Šmohor. Sv. Šteben ali Št. Šteben se imenuje le neka št. štefanska, daleč vidna in lepo na neki gori ležeča podružnica; vas pa, od katere je dobila postaja svoje ime, imenuje se splošno le „Št. Štefan“. Tako bode menda tudi pravilneje pisati Borle kakor pa Borlje; kajti samo oblika Borle se rabi v ljudski govorici, ljudje se pa imenujejo Borolci. Pravilna oblika bi tedaj gotovo bila „Borole“, vendar Ziljani radi krajšajo besede in tako so tudi iz besede Borole napravili Borle. Oblika „Sv. Mihor“ je stara oblika in se namesto nje zdaj med slovenskim ljudstvom rabi samo beseda Šmohor. Sicer pa imajo tudi Nemci za ta trg še različna, stara imena, kakor Mihor, Ermihor, katera se še včasih slišijo; zavolj tega so se pa tudi Šmohorčani pred otvoritvijo ziljske železnice še le po posebni razpravi zjediniili v tem, da se dá šmohorski postaji nemško ime „Hermagor“.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Drugi nižjeavstrijski katoliški shod na Dunaju se je prav sijajno zvršil. Shod je pozdravil tudi dunajski župan. Te dni se vrši jednak shod v Solnogradu. — Znani kričač državni posl. Wolf je nabral že nad 80 tisoč goldinarjev „častnih daril“. Vidi se, da se kričanje dandanašnji izplačuje! — V južnih Tirolah so se vršile deželnozbornske volitve. Poslanci iz onih krajev se namreč niso hoteli vdeleževati deželnega zbora; radi tega je vlada zaukazala nove volitve, za katere je pa bilo prav malo zanimanja. Poslanci, ki so na novo izvoljeni, tako ne menijo priti v deželni zbor. — Cesarski namestnik štajerski, markí Baquehem, gre v pokoj. Na njegovo mesto pride deželni predsednik v Šleziji, grof Clary-Aldringen.

Druge države. V Španiji hudo vré, kakor v kotlu vrele vode. Mirovna pogajanja z Ameriko se bližajo koncu, a bodo končala za Španijo s hudim udarcem, ker bode izgubila svoje otoke. Nezadovoljnost s sedanjo vlado raste vedno bolj, zlasti v nižjih stanovih. — Grški princ Jurij je imenovan za guvernerja ali oskrbnika na Kreti. Nastal bode vendar enkrat zopet mir na otoku, ki je evropske vlade stal dosti novcev. — V francoski zbornici so se zopet oglasili nasprotniki katoliških šol in katoliške cerkve sploh. Liberalna in socijal-demokratska stranka ste stavili dva predloga, da naj se prepovedó vse zasebne verske šole in da naj se cerkev popolno loči od države. Prodrli pa s tem predlogom še niso.

Novičar.

Na Koroškem. (Odlikovanja.) Kakor poročamo na drugem mestu, je dobilo povodom cesarjeve petdesetletnice tudi več koroških Slovencev odlikovanja. Iskreno jim čestitamo! Najbolj pa gotovo nas vse veseli, da je tako častno odlikovan dični starosta naš, mil. gosp. prošt tinjski, Lovro Serajnik. Slovencev iskrena želja je: daj mili Bog navdušenemu rodoljubu še prav mnogo let veseliti se zasluženega odlikovanja!

(Duhovske zadeve.) Misijon so imeli minule dni v Žabnicah. — Slovesno umeščena sta bila: dné 4. decembra č. g. Matej Ražun na faro Št. Jakob v Rožu, in dné 6. decembra č. g. Andrej Aplen na faro Železna Kapla. — Č. g. Štefan Singer, dosedanji provizor v Železni Kapli, ostane tam za kaplana. — Prestavljena sta č. g. kaplana Jos. Zeichen iz Železne Kaple k sv. Valburgi in B. Hochl iz Zgornje Bele v Špital.

(Drobiž.) Slovensko kmetijsko predavanje bode v nedeljo dné 11. decembra t. l. v Št. Jakobu v Rožu v gostilni g. Šusterja po popoldanski službi božji. Predaval bode gosp. Šumi. — Zavod za slepce v Celovcu slovesno otvorijo dné 8. decembra. — Grad Tanzenberg pri Gospi Sveti so kupili oo. benediktini (olivetani). Grad šteje 12 vrat, 52 durij in 365 oken.

Na Kranjskem. (Na smrt obsojena) je bila dné 21. novembra od porotnega sodišča v Novem Mestu 39letna vdova Ana Modic, ker je umorila svoje dete. Nečloveška mati je svoji pet

dnij stari nezakonski hčerki vlila v usta najprej hudičevega olja, in ko otrok še ni mogel umreti, mu je zlomila rebra. Nesrečnica ima doma dva mladoletna nepreskrbljena otročiča.

(Nasledki požrešnosti.) Dné 26. nov. se je ponesrečil pred prestransko postajo tovarni vlak, ki se je pripeljal iz Št. Petra. Ljudij se ni pri tem ponesrečil nobeden, le nekaj vozov je bilo poškodovanih. V jednom kvadratu stoječih vagonov je bilo naloženo več sodov tropinovega žganja, ki je teklo curkoma z voza. Ljudje, kateri so prihiteli gledat k ponesrečenemu vlaku, so pili brez pameti in mere, in ko se je o tem zvedelo po bližnjih vaseh, so vreli skupaj s škafi in drugimi posodami, da bi kaj prestregli in vjeli „drage“ pijače. Toda lakomno požrešnost so morali nekateri drago plačati. Gozdnega čuvaja P. O. iz Orehka je zadela kap vsled preobilne pijače, da so ga peljali mrtvega domov; druge so morali polivati, pretresati in drgniti, da so jih oteli, ter so jih nosili domov, kjer delajo pokoro za svojo nezmernost. Bodi njim in drugim v nauk in spomin, kaj dela grda požrešnost!

Na Štajerskem. Nemško meščansko društvo pozivlja občinski zastop, da naj prepreči dohajanje Slovencev v Gradec s tem, da nastavlja le nemške delavce, naroča blago le pri nemških kupcih, delo oddaja le takim obrtnikom, ki imajo izključno le nemške učence in pomočnike. — Tako delajo nasprotniki z vsó silo zoper nas. Kako potrebna nam je „Naša straža“! Podpirajte jo! — Posojilnico so ustanovili v Rajhenburgu. — Volitve v okrajno bolniško blagajno v Celju so izpadle za Slovence neugodno. K temu je pripomoglo nepostavno postopanje nasprotnikov.

Na Primorskem. „Šolski dom“ v Gorici so na tistem blagoslovili dné 2. t. m. — V Gorici so morali ob cesarjevem jubileju na zahtevo magistrata (!) odstraniti slovenske zastave. Značilno! — Po več krajih Primorske so imeli koncem novembra povodni. V Trstu je morje poplavelo del mesta do 1 meter visoko in napravilo veliko škode.

Vabilo

k

slavnostni božičnici

v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Št. Rupertu ob Velikovcu

v sredo, dné 21. decembra 1898. leta, ob 2. uri popoldne.

Vspored:

1. Pesem: »Detetu Jezus«. Pojo učenci.
2. Uvodni govor. Govori učenec Konrad Merčjak.
3. »Jezus je najlepše ime.« Govori učenka Katarina Gradišnik.
4. Govor. Govori učenka Ana Cikulnik.
5. Petje. F. Hribar: »V božični noči«.
6. Deklamacije: a) »Božična« (F. Künstl). b) »Ptice po zimni« (Janez Končnik). c) »Za novo leto« (Lojze Škrinar). d) »Angelj varuh« (Henrik Merčjak in Regina Rabič). e) »Kuharica« (Lizika Miklav). f) »Zima« (Mici Treppo). g) »Novoletna« (Mici Pušl).
7. Petje. P. Hribar: »Jezik moja«. Pojo učenci.
8. Deklamacija: »Najlepši časi« (Felix Merčjak, Pepka Pušl, Katica Silan, Helena Rak, Julika Bruner, Neža Glabonjat).
9. Petje. H. Volarič: »Slovan na dan«.
10. Deklamacije: a) »Svetle lučice« (Mici Škofič). b) »Tri iskre« (Ana Mesner). c) »Solarji pri jaslicah« (Mici Mesner). d) »Novoletna« (Terzija Vedenik).
11. Petje. H. Volarič: »Slovanske mladenke«.
12. Deklamacije: a) »Pomen božičnega drevesca« (Urška Cikulnik). b) »Jezušček v gozdu« (Ana Cikulnik).
13. Pesem. Hladnik: »Angeljsko petje«.
14. Igra: »Sv. Peter ob nebeskih vratih«. Predstavljajo učenci drugega razreda.
15. Pesem. Hladnik: »Sveta nebesa«.
16. Razdelitev božičnih daril.

K obilni udeležbi vabi častite rodoljube in prijatelje slovenske šolske mladine

načelnístvo „Národne šole“.

Darovi.

Kronski darovi za velikovsko šolo. Neimenovan rodoljub je daroval 10 kron; župnik Fr. Treiber v Št. Rupertu pri Velikovcu kot jubilejni dar 20 kron; ravnatelj Simon Janežič v Celovcu obvezni donesek za l. 1898. 20 kron; župnik Simon Greiner v Št. Jakobu pri Celovcu obvezni donesek za l. 1898. 20 kron; dr. Valentin Janežič, c. in kr. nadstabi zdravnik v Celovcu, kot jubilejni dar 20 kron; preč. gosp. dekan Janez Wieser v Velikovcu kot jubilejni dar 40 kron; Vekoslav Legat v Celovcu obvezni donesek za l. 1898. 20 kron; Jos. Rozman v Celovcu kot jubilejni dar 10 kron; Neimenovan kot jubilejni dar 20 kron; Matej Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu obvezni donesek 20 kron. Župan Janez Šumah je nabral pri gostih

dné 4. t. m. zbranih v Št. Jakobu v Rožu pri inštalaciji gosp. župnika Mateja Ražuna 35 kron 10 beličev. — Vkup 235 kron 10 beličev. — Živelci nasledniki!

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali od 1. okt. do 15. nov. s Koroškega:

Podružnica za Št. Kancijan in okolico 22 gld. — Podružnica za Opače in okolico 25 gld. 80 kr. — Upravništvo „Mir-a“ po g. V. Legatu zbirka 445 gld. 1 kr. — Podružnica za Pribloves in okolico po g. Lipušu 6 gld.

„Naša straža.“ Na Koroškem so doslej pristopili in vplačali:

Župnik Štefan Sokolšek, Sv. Jurij na Zilji 1 K; župnik Val. Šumah, Šmihel pri Pliberku 2 K; kaplan Jurij Trunk, istotam 2 K; Matej Trepal, sem. duh. v Celovcu 4 K; celovski bogoslovci gg. Božič Fran, Polanec Vinko, Greif Štefan, Mikeln Šimen, Maierhofer Janko, Dobrovc Jože, Uranšek Fran, Mlinar Alojz, Trepal Matej, Dragašnik Janez, Ilavnik Ožbolt, Lavrinc Ferdo, Pavšič Fran, Bauman Martin, Drevenšek Ivan, Arnuš Ivan, Pšeničnik Jernej, Hojnik Janez-Hornbök Ivan, Lasser France, Rotter Rupert, Serajnik Ivan, Dobrovnik Šimen, Neubauer Fr., Mažir Fr. in Perč Matija, vsak po 1 K; cerkovnik M. Grafenauer, Št. Lenart 1 K, župnik Al. Ledvinka, Št. Kancijan 1 K; kaplan Ant. Kaplan, Pliberk 1 K; slovensko omizje v Brunnerjevi gostilni v Beljaku 4 K; kaplan Fr. Meško, Št. Kancijan 1 K.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se celovski Slovenci shajajo vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici hotela „pri Sandwirt-u“, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“, prva vrata pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Opozarjamo, da bode žrebanje državne loterije že dné 15. decembra t. l. Srečke stanje 2 gld., glavni dobiček iznaša 200 tisoč kron. Vseh dobitkov vkup je 12034. V ostalem opozarjamo na oznanila v prejšnjih številkah!

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

Listnica uredništva.

Deželna hipotekna banka. Na došlo vprašanje odgovarjamo, da zahteva dež. hip. banka 4 1/4% obresti. Prosilci za posojila naj se obrnejo s potrebnimi izkazi naravnost do vodstva omenjene banke v Celovcu, ki samo priskrbi intabulacijo itd.

G. dopisniku v *Železni Kapli*. Hvala za poslani zanimivi članek. Pride prihodnjič! Prosimo oglasite se večkrat!

Zaradi pomanjkanja prostora je moral del poročila o državnem zboru izostati.

Naznanila.

EMIL MEHLHOFER,

pasarski mojster

Celovec, stolne ulice št. 3,

se zahvaljuje p. i. č. duhovščini za dosedanje zupanje ter se priporoča za nadaljna naročila.

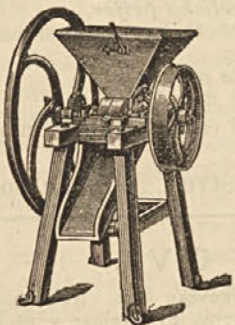
Slovinci in Slovenke!

Prava kava družbe sv. Cirila in Metoda, katero dobite v vsaki prodajalnici, daje najboljši okus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite.

Zahtevajte torej le povsod to izborno domačo kavo.

Glavni zalagatelj: Ivan Jebačič, Ljubljana.

Najnovejši stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste šteditelne peči z emailiranimi in neemailiranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice za mnoge gospodarske namene itd., nadalje:

robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje,

stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, izdeluje v priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sodr.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II. Taborstrasse 76.

Odklikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnamami.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dr. Alojzij Kraut,

odvetnik v Celovcu,

na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.

Uradne ure so od 1/2 9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.

Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Velika kmetija se prodá

v Dholiški župniji. Ime prodajalca pové g. G. abrijel Ulbing, krčmar na Dholicu, pošta Poreče (Pörtsehach) na Koroškem.

E. ZBITEK

podobar v Novosadu pri Olomucu na Moravskem

izdeluje steklene mozaike, sv. grobove, Lurške jame, altarje za procesije sv. Rešnjega Telesa itd. Njegovi izdelki so bili pohvaljeni od sv. Očeta papeža Leona XIII. Tudi ima priznalna pisma iz Petrograda, Carigrada itd. Ceniki se pošiljajo zastoj.

Dimničarskega učenca

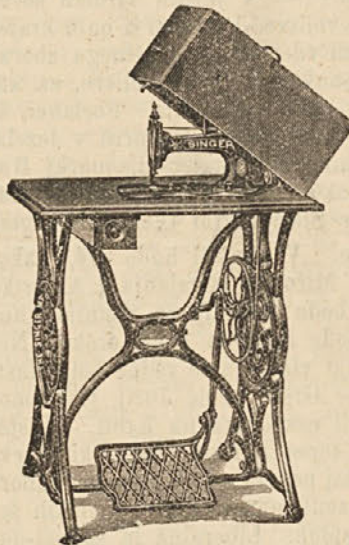
sprejme takoj Terezija Hattenberger, dimnikarjeva vdova v Pliberku (Bleiburg) na Koroškem.

Na prodaj je malo posestvo,

1/4 ure od Vrbe; hiša in poslopje je v dobrem stanu. Več pove g. Rajner, krčmar v Lipi nad Vrbo, pošta Vrba ob Vrbskem jezeru na Koroškem.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

priporoča svoj o veliko zalogo

šivalnih strojev

najboljših vrst črevljarjem, krojačem in šiviljam po najnižjih cenah ter je prodaja tudi na obroke. — Dalje ima v zalogi vedno na izbiro

železne blagajnice

raznih velikostij, varne proti ognju in tatovom. — V svoji delavnici popravlja po nizki ceni vsakovrstne šivalne stroje in kolesa.

Velika zaloga kovanih železnih cevij za vodovode

po tovarniških cenah pri

Konradu Proschu v Celovcu, tovarna za kmetijske stroje.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi posamezni kosi z obratno pošto razpošiljajo, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarnu Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy,

lekar pri rotovžu v Ljubljani,

priporoča sledeča zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrane krogljice, 1 škatlja 40 kr., 3 škatlje 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbujajo slast do jedi in tvorijo kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljivo. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

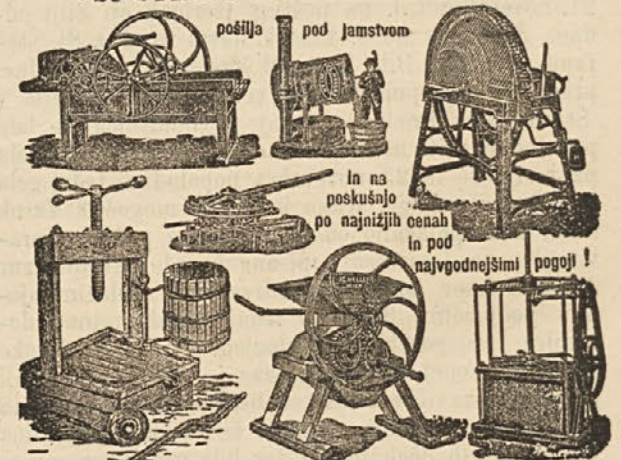
Doktor pl. Trnkóczy-ja

kurja očesa,

tinktura za izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, surovno ali prirejeno, in vsakovrstne stroje bogato ilustrovani 122 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

J.G. HELLER, DUNAJ

PRATERSTRASSE 24.

Preprodajalci se iščejo.